

Fővárosi Ítéltábla

2. Kf. 27. 012/2009/8.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. (Budapest) I.r., Pannon GSM Távközlési Zrt. (Budaörs) II.r. felpereseknek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest.: hiv.szám: Vj-22/2002.) alperes ellen verseny-ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében - amely perbe a Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. (Budapest) a felperesek pernyertessége érdekében beavatkozott -, a Fővárosi Bíróság 2008. év november hó 10. napján kelt 3.K.34.008/2007/21. számú ítélete ellen az alperes által 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a II.r. felperes által a másodfokú bírósághoz 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül meghozta a következő

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felpereseknek az alperes 62. alszámú határozata ellen előterjesztett keresetét elutasítja, egyebekben a 61. alszámú határozatra vonatkozó - az eljárást jogszabálysértés hiányában megszüntető - rendelkezései tekintetében hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot e körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Elrendeli, hogy a pert az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja.

A peres felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségének összegét külön-külön 100.000 (azaz százezer) - 100.000 (azaz százezer) forintban állapítja meg.

Ez ellen a részítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes versenyfelügyeleti eljárást indított a Westel Mobil Rt. I.r., a Pannon GSM Távközlési Rt. II.r., a Vodafone Rt. III.r., a Westel Rádiótelefon Kft. IV.r. és a Magyar Távközlési Rt. V.r. szolgáltatókkal szemben. Az eljárás eredményeként a 2003. július 28. napján kelt Vj-22/2002/61. számú határozatában megállapította, hogy az I-IV. r. eljárás alá vont vállalkozásoknak az 1999. és 2000. évben egymással megkötött hálózati szerződéseinek a vezetékes-mobil viszonylatú, illetve a mobil-mobil viszonylatú díjak egymáshoz viszonyított arányára, valamint a díjak változtatásával kapcsolatos kölcsönös információközlésre vonatkozó kikötései együttesen alkalmasak voltak a gazdasági verseny torzítására. Az alperes az I.r. eljárás alá vonttal szemben 210.000.000 forint, a II. eljárás alá vonttal szemben 150.000.000 forint versenyfelügyeleti bírságot szabott ki azzal, hogy az összeget a közölt bírságbevételi számlára kötelesek megfizetni. Ezt meghaladóan az eljárást megszüntette. A határozat 67. pontjában az alperes a digitális mobilszolgáltatások kiskereskedelmi piacán három, önállóan is vizsgálható részzolgáltatást különböztetett meg; az on-net szolgáltatáscsomagokat, az off-net mobil hívásokat és a mobil-fix hívásokat. A 100. és a 101. pontban - egyebek mellett - a mobil-fix hívások vonatkozásában is végzett díjelemzést. A 106. pont a hálózati szerződéseknek a mobil-mobil és a mobil-fix hívások díjainak arányára vonatkozó kikötéseivel kapcsolatban tartalmaz versenyjogi elemzést. Megállapította, hogy a III. 1. pontban foglalt azon megállapodás, miszerint a felperesek nem emelik a mobil-mobil hívások díját a mobil-fix hívások díja fölé, olyan árviszonyok kialakulását teszi lehetővé, amelyek versenytorzító hatásúak. A bírság kiszabásának szempontjai körében a 133. határozati pontban megállapította, hogy a mobil-fix viszonylatra vonatkozó szerződéses kikötések ártorzító hatásával az eljárás alá vontak is tisztában voltak, és azokat versenytorzító céllal építették be a hálózati szerződésekbe. A 104. és a 125. pontban rögzítette, hogy a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés nem állapítható meg. A 127. pont szerint pedig a vizsgálat nem tárt fel olyan körülményt, amely alátámasztaná az V.r. eljárás alá vont szerepét a fix-mobil végződtetési díjakra vonatkozó megállapodások kialakításában, ezért vele szemben az eljárást megszüntette.

A határozat felülvizsgálata iránt az I-IV.r. eljárás alá vontak külön-külön terjesztettek elő keresetet, amelyet az elsőfokú bíróság egy perben rendelt elbírálni. A felperesek keresetükben elsődlegesen a határozat megváltoztatását és a versenyfelügyeleti eljárás

megszüntetését kérték, anyagi és eljárási jogszabálysértésre hivatkozással, részletesen kifejtett jogi indokaik alapján. Másodlagosan a bírság csökkentését, illetve elengedését kérték figyelemmel arra, hogy az eltúlzott és aránytalan.

Az alperes 2003. október 13. napján Vj-22/2002/62. szám alatt újabb határozatot hozott, amelyben a 61. alszámú határozót rendelkező részét a "mobil-fix viszonylatú" kitéttel egészítette ki, továbbá a közölt bírságbevételi számla számát helyesbítette. A határozat indokolásában megállapította, hogy a 61. alszámú határozat indokolásában kitért arra, hogy a mobil-fix viszonylatú és a mobil-mobil viszonylatú díjak egymáshoz viszonyított arányára vonatkozó kikötések alkalmasak voltak a verseny torzítására, de ezt a határozat rendelkező részében a mobil-fix viszonylatban elmulasztotta megjeleníteni, továbbá tévesen jelölte meg a bírságbevételi számla számát. Eljárása jogszabályi alapjaként a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban Tpv.) 44. §-án keresztül hatályosuló, az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 48.§-át jelölte meg.

Az alperes 62. alszámú határozatának hatályon kívül helyezése iránt az I.r. és a II.r. felperes nyújtott be keresetet. Mindketten lényegében arra hivatkoztak, hogy e határozatával az alperes az alaphatározatot nem kiegészítette, hanem az ügy érdemét érintően módosította, ám erre a Tpv. 44.§-a alapján nincs lehetőség. A számlaszámra vonatkozó kijavító rendelkezést nem támadták. A beavatkozó a 62. alszámú határozattal szemben keresettel nem élt.

Az elsőfokú bíróság a 61. és 62. alszámú határozatok elleni kereseti kérelmeket a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 149.§-ának (1) bekezdése alkalmazásával elkülönítette, majd a 61. alszámú alaphatározat elleni per tárgyalását a 62. alszámú határozat elleni elkülönített per jogerős befejezéséig felfüggesztette. Ezt követően a 2.K.32.104/2004/2. számú ítéletével az alperes 62. alszámú határozatát a "mobil-fix viszonylat" kiegészítés tekintetében hatályon kívül helyezte. Indokolása szerint az alperes nem kiegészítést, hanem tartalma szerint módosítást végzett. A Tpv. 44.§-ának és az Áe. módosításra vonatkozó 61.§-ának összevetése után megállapította, hogy mivel a felek nem terjesztettek elő kérelmet a határozat módosítása érdekében, az alperes kiegészítésként nevesített határozatmódosítása jogsértő.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2.Kf.27.200/2004/7. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság ítéletét érdemi másodfokú elbírálásra nem tartotta alkalmasnak, mert azt az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértéssel hozta meg. Kifejtette, hogy ha a hatóság valamely határozatát kiegészíti vagy módosítja, akkor ténylegesen két határozatot hoz; az alaphatározatot és azt követően az alaphatározatot kiegészítő vagy módosító határozatot. Mivel a kiegészítő vagy módosító határozat az alaphatározatra vonatkozik, ezért az az alaphatározat részévé válik. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alaphatározattól függetlenül vizsgálta az alaphatározatra vonatkozóan meghozott 62. alszámú határozatot. A közigazgatási per tárgya ugyanis a közigazgatási szerv döntése. A perindítási határidőben keresettel támadott határozat kijavítása, kiegészítése, módosítása esetén pedig a per tárgya a kijavított, kiegészített, módosított határozat. Rögzítette, hogy a kijavító-, kiegészítő-, módosító határozat mikénti elbírálása nem olyan előkérdés, ami az alaphatározat elbírálására kihatással lenne, annál is inkább, mert annak eldöntésére, hogy a 62. alszámú határozat tartalmában minek minősül, az alaphatározat részletes vizsgálata, elemzése, felülvizsgálata nélkül nincs mód. Azzal tehát, hogy az elsőfokú bíróság az alaphatározat tartalmára is vonatkozó megállapításokat tett, ítéletében túllépte a per kereteit. A megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásában a Fővárosi Ítéltábla előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak egy perben kell a mindkét határozat elleni kereseti kérelmeket felülvizsgálnia és azokat összevetni, majd érdemi értékelésükkel kell döntenie arról, hogy jogsértő-e vagy sem a 62. illetve a 61. alszámú határozat.

A megismételt eljárásban a felperesek változatlanul fenntartották kereseti kérelmeiket, valamint az eljárás során részletesen kifejtett érveiket. Az alperes a határozatában és a korábbi nyilatkozataiban foglaltakat fenntartva változatlanul a keresetek elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás eredményeként hozott 3.K.32.474/2005/9. számú ítéletével az alperes 61. alszámú, illetve a 62. alszámú határozatát megváltoztatta és a határozatok alapjául szolgáló eljárást jogszabálysértés hiányában megszüntette. Ítélete indokolásában a megelőző eljárásra utalást sem tett. Megállapította, hogy az alperes nem bizonyította azt, hogy a megállapodások vizsgálat alá vont részei milyen piacon, kik között, milyen versenyt, milyen mértékben, mennyiben, és akárcsak elméletileg is, de kinek a hátrányára torzíthatták volna. Leszögezte, hogy a jogsértés hiányának megállapítását

követően értelemszerűen nem vizsgálta a határozatnak a jogkövetkezményekre vonatkozó részét, illetve a 62. alszámú határozatot.

A Fővárosi Ítéltábla a 2.Kf.27.800/2006/14. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét ismét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Az indokolás szerint az elsőfokú bíróság ítéletét érdemi másodfokú elbírálásra nem tartotta alkalmasnak, mert azt az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértéssel hozta meg. Rámutatott arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla korábbi végzésében meghatározta az elsőfokú bíróság számára a megismételt eljárásra vonatkozó szempontokat. A megismételt eljárásban azonban az elsőfokú bíróság nem teljeskörűen tett eleget a felsőbb bíróság részéről adott iránymutatásnak. Nem vette alapul az előzményi eljárásokban feltárt és megállapított tényeket, amelynek következtében elmulasztotta vizsgálni, hogy a 61. és 62. alszámú határozattal szemben (a per során bekövetkezett jogutódlásra is figyelemmel), melyik eljárás alá vont, és milyen körben terjesztett elő keresetet. Ennél fogva az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része és indokolása nem áll összhangban. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a 62. alszámú határozatot, így a Fővárosi Ítéltábla iránymutatása ellenére nem ütköztette az I. és II.r. felperesek kérelmét az alperesi értelmezéssel, és nem foglalt állást abban, hogy az alperesnek az Áe. 48.§-ára alapítottan volt-e jogszerű lehetősége e döntés meghozatalára. Mindez azonban elengedhetetlen lett volna ahhoz, hogy a per tárgya (a kiegészítő, módosító határozattal kiegészített, módosított határozat) tekintetében megalapozott döntést hozzon. Az elsőfokú bíróság az I. és II.r. felperesek kereseti kérelmét, érveit a 62. alszámú határozat tekintetében figyelmen kívül hagyta, azokat nem vizsgálta, így e kereseti kérelmek elbírálatlanok maradtak. Ugyanakkor a III.r. felperes (jelenleg már beavatkozó) nem támadta a 62. alszámú határozatot, az elsőfokú bíróság mégis reá is kiterjesztve döntött annak megváltoztatásáról. Mindennek indokát nem adta meg ítéletében. A megismételt eljárásra nézve előírta, hogy - különös tekintettel a III.r. felperes által benyújtott és fénymásolatban rendelkezésre álló keresetlevélre - vizsgálnia kell az elsőfokú bíróságnak a perindítási határidő megtartását. Ezt követően az előterjesztett kereseti kérelmek keretei között kell döntenie arról, hogy az Áe. 48. §a, illetve 61.§-a szerint volt-e jogszerű lehetősége az alperesnek a 61. alszámú határozatot kiegészítő, módosító határozat meghozatalára. A Tpv. 44.§-a alapján a versenyfelügyeleti eljárásban alkalmazható Áe. rendelkezések értelmezésével, a 61. és 62. alszámú határozatok összevetésével és azok együttes vizsgálata után kell levonnia jogi következtetéseit, indokolt döntés meghozatalával.

A megismételt eljárásban a III.r. felperes a keresetétől elállt, vele szemben a bíróság a pert megszüntette. A korábbi III.r. felperes a már előadott érveinek megisméltése mellett a perbe a felperesek pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott. A felperesek változatlanul fenntartották kereseti kérelmeiket és korábban tett nyilatkozataikat. Az alperes továbbra is kérte a keresetek elutasítását, a megelőző eljárásban tett nyilatkozatának fenntartása mellett egy 13 oldalas, majd egy 15 oldalas előkészítő iratot is előterjesztett.

A megismételt eljárásban hozott ítéletével az elsőfokú bíróság az alperes 61. alszámú, illetve a 62. alszámú határozatát oly módon megváltoztatta, hogy a határozat alapjául szolgáló eljárást jogszabálysértés hiányában megszüntette. Egyebek mellett arra kötelezte az alperest, hogy a II.r. felperesnek fizessen meg 500.000 forint perköltséget. Az ítélet indokolásában rögzítette az általa megállapított tényállást, majd részletesen ismertette a pertörténetet, ennek körében szó szerint megisméltelte ("idézte") a 3.K.32.474/2005/9. számú ítélet jogi indokolását. A megismételt eljárás körében az alperes tekintetében annyit közölt, hogy ő a korábbi nyilatkozatait fenntartva, változatlanul a keresetek elutasítását kérte. Az általa előterjesztett előkészítő iratokról szót nem ejtett. Mindezek után rögzítette, hogy a megismételt eljárás során a másodfokú végzésben meghatározott szempontok alapján kellett eljárnia. Miután pedig a Fővárosi Ítéltábla érdemben a 61. alszámú alaphatározat kapcsán az elsőfokú bíróság által kifejtett indokolást és érveket nem kifogásolta, erre nézve semmiféle utasítást nem adott, ezért a 61. alszámú alaphatározatban foglaltakat a megisméltelt eljárásban érdemben nem vizsgálta felül. Ezt követően megállapította, hogy a keresetek mind a 61. alszámú, mind pedig a 62. alszámú határozat vonatkozásában alaposak. Rögzítette, hogy a III.r. felperes elállására tekintettel vonatkozásában a perindítási határidőt nem kellett vizsgálni, míg az I. és II.r. felperesek mindkét határozat tekintetében megtartották a perindítási határidőt. A Tpv. 44.§-a és az Áe. 48.§-ának (1), (2) és (4) bekezdései alapján megállapította, hogy a kiegészítés értelmezéséből, jellegéből, céljából adódóan a döntés érdemi részét nem érintheti, az eredetileg megállapított jogosultság vagy kötelezettség tartalmát kiegészítéssel nem lehet változtatni, hiszen az már a határozat módosítása lenne. Rögzítette, hogy a fő kérdésben, az ügy érdeme tekintetében az alperes döntött, amikor a jogsértést megállapította, egyebekre nézve pedig az eljárást megszüntette, vagyis döntött abban a kérdésben is amire később a 62. alszámú határozat vonatkozott. Ez pedig mindenképpen módosításnak minősül. Tekintettel pedig arra, hogy a 61. alszámú alaphatározat kapcsán az elsőfokú bíróság már megállapította, hogy a felperesek, illetve a beavatkozó semmiféle, alperes által megállapított jogsértést nem követtek el, a felperesek

magatartása megfelelt a jogszabályoknak, ezért utólag, egy ezzel az értékeléssel ellentétes megállapítás csak módosításként értelmezhető. Erre azonban az alperesnek jogszerű lehetősége nem volt, mert a felperesek a közigazgatási eljárás során nem terjesztettek elő határozat módosítása iránt kérelmet, az alperes soha nem adott ki olyan tartalmú jognyilatkozatot, hogy a felperesek által előadottakkal egyetért, továbbá az ügyben ellenérdekű fél nem volt. Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes által kiegészítésnek nevezett 62. alszámú határozat olyan módon és mértékben érintette az alaphatározatot, hogy az sem kijavításnak, sem kiegészítésnek nem tekinthető, azt az alperes minden jogszabályi alapot nélkülöző módon hozta meg. Végül leszögezte, hogy miután a 3.K.32.474/2005/9. számú ítéletében részletesen foglalkozott az egyes felperesek kereseti kérelmeivel, illetve az alperes határozatában foglalt és a per során tett észrevételeivel, ezért ezeket az ítéleti megállapításokat, illetve indokolási elemeket az eljárás során már nem kellett megismételnie. A II. r. felperest megillető perköltség vonatkozásában közölte, hogy annak összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3.§-ának (3) bekezdését alapul véve, az alap-, illetve a megismételt eljárásban ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel állapította meg.

Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes elsődlegesen annak megváltoztatását és a felperesek keresetének teljes egészében való elutasítását kérte, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy az ítélet súlyosan jogszabálysértő, és nem felel meg a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglalt iránymutatásnak sem. Ismételten túlterjeszkedett a felperesek kereseti kérelmein. Sem a IV.r. eljárás alá vont, sem a beavatkozó határidőben nem támadta a 62. alszámú határozatot, ennek ellenére az elsőfokú bíróság indokolás nélkül rájuk is kiterjesztette a felperesek kereseti kérelmeit, és ítéletében egységesen, mind a négy eljárás alá vont vállalkozás tekintetében ítélezett. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság először a korábbi ítélet indokolását ismételte meg, majd ezt követően vetette össze a 61. és 62. alszámú határozatokat, jogi következtetésként, illetve indokolásként pedig deklarálta a már hatályon kívül helyezett elsőfokú ítéletet jelölve meg. Ez egyrészt azért súlyosan jogszabálysértő, mert ellentétes a Fővárosi Ítéltábla végzésében foglalt iránymutatással, másrészt azért, mert egyáltalán nem vette figyelembe a megismételt eljárás során benyújtott beadványait és a tárgyaláson előadott nyilatkozatait.

Részletesen kifejtette, hogy mely okból, milyen bizonyítékok alapján, mely érvek miatt tartotta a felperesek magatartását jogsértőnek. A 62. alszámú határozattal kapcsolatban állította, hogy azzal az alaphatározatot kiegészítette, és nem módosította, erre pedig jogszerű lehetősége volt. Utalt arra, hogy a "mobil-fix viszonylatra" vonatkozóan szabályszerű versenyfelügyeleti eljárás folyt, erre kitért az előzetes álláspont is, a felperesek e tekintetben is gyakorolhatták védekezési jogukat. A határozat több pontja is tartalmaz e körben indokolást, ami cáfolja azt az ítéleti állítást; miszerint e tekintetben megszüntette a versenyfelügyeleti eljárást. A határozat indokolása alapján megállapítható; hogy az eljárást kizárólag az V.r. eljárás alá vont magatartása és a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tekintetében szüntette meg.

A fellebbezési ellenkérelmében az I.r. felperes az ítélet helybenhagyását kérte. Továbbra is állította, hogy a 62. alszámú határozat tartalmilag módosította az alaphatározatot, ám arra a Tpv. és a Áe. alapján nem volt joga az alperesnek. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a felperesek nem tanúsítottak a Tpv. 11.§-ának (1) bekezdésébe ütköző magatartást. A fellebbezésben foglaltakkal szemben részletesen kifejtette érveit.

A II.r. felperes szintén kérte az ítélet helybenhagyását. Állította, hogy az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzése keretei között maradt, és miután az alperes újdonságot nem adott elő, arra az ítéletben újra kitérni nem kellett. Szintén részletesen kifejtette a jogsértés hiányára vonatkozó, fellebbezésben foglaltakkal szembeni érveit.

Az alperes fellebbezéséhez a II.r. felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, és kérte az ítélet részbeni megváltoztatásával az őt illető perköltség összegét az IM rendelet rendelkezéseivel összhangban, az öt éve folyó perben ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel 5.500.000 forint és 7.400.000 forint között megállapítani. Állította, hogy a közigazgatási perekre vonatkozó tételes illetékhól nem következik az, hogy a pertárgyérték meghatározhatatlan lenne, ennél fogva az IM rendelet 3. § -ának (1), (2), továbbá a (4), illetve a (6) bekezdése alkalmazandó.

A csatlakozó fellebbezéssel szembeni ellenkérelmében az alperes állította, hogy a perben a pertárgy értéke nem állapítható meg, ezért a perköltség mértékét az IM rendelet 3.§-ának (3)

bekezdése alapján kell megállapítani. A II.r. felperes javára megállapított perköltség összege egyébként eltúlzott, a megállapított munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos, míg a csatlakozó fellebbezés nem alapos. A Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi következtetésre jutott az alperes 62. alszámú határozatával kapcsolatban, az ítélet többi része pedig érdemi másodfokú elbírálásra nem alkalmas, mert azt az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértéssel hozta meg.

Az elsőfokú bíróság a 62. alszámú határozat tekintetében megállapította, hogy az azért minősül módosításnak, mert olyan kérdésre vonatkozott, amellyel kapcsolatban az alperes az eljárás megszüntetése mellett döntött. Ezzel szemben a Fővárosi Ítéletábrla megállapította, hogy az alperes a 62. alszámú határozatának rendelkező részében a "kiegészítés" kifejezést alkalmazta, és ezzel összhangban állapította meg indokolásában; hogy az alaphatározat indokolásában kitért a mobil-fix viszonylatú díjak egymáshoz viszonyított arányára vonatkozó versenytorzításra alkalmas kikötésekre, de ezt a határozat rendelkező részében elmulasztotta megjeleníteni. Döntése jogszabályi alapjául az Áe. kijavításra és kiegészítésre vonatkozó 48.§-át jelölte meg. Emellett a 61. alszámú határozat alapján tényszerűen megállapítható, hogy az alperes a mobil-fix viszonylatban is lefolytatta a versenyfelügyeleti eljárást, ezzel kapcsolatban a határozat 67., 100., 101., 106. pontjai részletes indokolást is tartalmaznak. A bíróság kiszabása körében pedig a határozat 133. pontjában az alperes egyértelműen közölte, hogy a mobil-fix viszonylatra vonatkozó szerződéses kikötések ártorzító hatásúak, amellyel az eljárás alá vontak is tisztában voltak. A 61. alszámú határozat elolvasása alapján így az állapítható meg, hogy az alperes nem a mobil-fix viszonylat vonatkozásában szüntette meg az eljárást.

Az esetleges kétségeket eloszlatja a határozat 104. és 125. pontja, amelyekben az alperes félreérthetetlenül közli, hogy a felperesek magatartásával kapcsolatban a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés Tpv. 21.§-ának a) pontjában foglalt tilalom megsértése nem állapítható meg. A 127. pont pedig még ennél is evidensebb módon tartalmazza, hogy az V.r. eljárás alá vonttal szemben az eljárást megszüntette. A határozat e kiemelt pontjai alapján pedig még nagyon távoli következtetéssel sem lehet arra az eredményre jutni, hogy az alperes

a versenyfelügyeleti eljárást a felperesek mobil-fix viszonylatú díjak egymáshoz viszonyított arányára, valamint a díjak változtatásával kapcsolatos kölcsönös információközlésre vonatkozó kikötései tekintetében szüntette volna meg.

Mindezt egyébként maguk a felperesek is így értelmezhették, hiszen a 61. alszámú alaphatározattal szemben előterjesztett kereseteiket nem szűkítették a vezetékes-mobil, illetve a mobil-mobil viszonylatra, és nem érveltek azzal, hogy a mobil-fix vonatkozásban tett megállapítások tekintetében a határozatot azért nem támadják, mert arra nézve az alperes az eljárás megszüntette. Nem hivatkoztak arra sem, hogy az alperes a mobil-fix viszonylatra ne folytatott le volna versenyfelügyeleti eljárást vagy arról nem volt tudomásuk, és nem állították azt sem, hogy e viszonylat tekintetében eljárási jogaikat ne gyakorolhatták volna. A fenti okfejtést igazolja az V.r. eljárás alá vont magatartása is, aki nyilvánvalóan azért nem kérte a határozat felülvizsgálatát, mert számára egyértelmű volt, hogy az eljárást az alperes vele szemben szüntette meg, nem pedig a felperesek mobil-fix viszonylatú szerződéses kikötése tekintetében.

A fentiek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes 61. alszámú határozata rendelkező részében a gazdasági verseny torzítására alkalmas magatartás körében annak ellenére csak a vezetékes-mobil és a mobil-mobil viszonylatú kikötéseket jelölte meg, hogy a határozat indokolásából kétségtelenül kitűnik, hogy a mobil-fix viszonylatú kikötéseket is vizsgálta, azzal kapcsolatban bírság jogkövetkezménnyel is járó jogsértést állapított meg E tekintetben tehát a felperesekkel szemben a versenyfelügyeleti eljárást bizonyosan nem szüntette meg. Mindebből pedig az következik, hogy a 62. alszámú határozat, ahogy annak rendelkező része és indokolása tartalmazza is, az alaphatározat jogsértésre vonatkozó rendelkezését egészíti ki, és nem az eljárást megszüntető rendelkezést módosítja. Ennél fogva tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy a 62. alszámú határozat a versenyfelügyeleti eljárást megszüntető rendelkezésre vonatkozik, azt módosítja.

Az elsőfokú bíróság érvelésével szemben a Fővárosi Ítéltábla rámutat még arra, hogy a határozat kiegészítése mindig érdemi beavatkozást jelent a már meghozott határozatba. Szó nincs tehát arról, hogy a kiegészítés a döntés érdemi részét nem érintheti. Ellenkezőleg, éppen arról van szó, hogy kiegészítésre akkor kerül sor, ha a határozat nem rendelkezett valamely olyan kérdéssel, amelyről az ügy érdemi eldöntése során rendelkezni kellett volna. Jelen esetben is ez történt; az alperes a kiegészítő, 62. alszámú határozatában a jogsértő

magatartások körét egészítette ki a mobil-fix viszonylattal figyelemmel arra, hogy az eljárás során azt is vizsgálta, ám annak jogszerűségéről az alaphatározat rendelkező részében is kinyilvánítva, állást nem foglalt. Azt helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alaphatározatban szereplő érdemi kérdéseket kiegészítéssel nem lehet megváltoztatni. A kiegészítő határozat az eredeti határozattal már eldöntött kérdésben valóban nem eredményezhet változást, hiszen ez tényleg a határozat módosításának minősülne. A perbeli esetben azonban erről nincs szó, hiszen az alperes az alaphatározatában a mobil-fix viszonylatú kikötés tekintetében döntést egyáltalán nem hozott, de különösen nem szüntette meg az eljárást erre nézve.

A Tpv. 44.§-a felsorolja az Áe. azon rendelkezéseit, amelyeket a versenyfelügyeleti eljárásban nem lehet alkalmazni. E felsorolásban a határozat kiegészítésére vonatkozó 48.§ nem szerepelt. Ennél fogva az alperes nem követett el jogsértést, amikor a 62. alszámú határozatával hivatalból kiegészítette a 61. alszámú eredeti határozatát, és pótlólag rendelkezett az ügy érdeméhez tartozó kérdésben.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felpereseknek az alperes 62. alszámú határozata ellen előterjesztett keresetét elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben az alábbiak miatt nem tartotta érdemi másodfokú elbírálásra alkalmasnak.

A Pp. 252.§-ának (4) bekezdése értelmében a hatályon kívül helyező végzésnek tartalmaznia kell az elsőfokú ítélet ismertetését, a hatályon kívül helyezés okait, továbbá az új eljárásra vonatkozó utasításokat. A Pp. e rendelkezéséből következik, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság kötve van a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakhoz, a másodfokú bíróság iránymutatásában foglalt utasításokat követnie kell. A hatályon kívül helyezésnek számos oka lehet, ebből következően a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatás is sokféle lehet. Nem tartalmazhat azonban utasítást, de még csak utalást sem az érdemi döntésre, illetőleg annak tartalmára, hiszen az ilyen utasítás ténylegesen az elsőfokú bíróság hatáskörének elvonását jelentené. A másodfokú bíróság útmutatása nem lehet túl aprólékos, nagyon részletes és nem feladata, hogy a megismételt eljárásban lehetséges valamennyi helyzetre nézve adjon kötelező előírást. Ez ugyanis egyrészt a bírói függetlenség korlátozását jelentené, másrészt a felsőbb bíróságnak abból kell kiindulnia, hogy az elsőfokú bíróság

tisztában van a saját feladatával, ismeri a Pp. rá vonatkozó rendelkezéseit. Ezért az új eljárásra vonatkozó utasításban nem kell. az elsőfokú bíróságot külön figyelmeztetni arra, hogy a bíróság feladata a megismételt elsőfokú eljárásban nem változik, továbbra is a kereseti kérelem, illetve az ellenkérelem korlátai között kell a megtámadott közigazgatási határozatot felülvizsgálnia, azaz a Pp. 339.§-ának (1) bekezdése alapján arról kell döntenie, hogy a közigazgatási határozat jogsértő-e vagy sem. Ha az elsőfokú bíróság nem ért egyet a felsőbb bíróság iránymutatásában foglaltakkal, az a szakmai-, lelkiismereti stb. meggyőződésével ellentétben áll, úgy a Pp. 13.§-ának (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással kérheti az ügy más bíróra/tanácsra való átosztását. Azonban sérti a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn történő befejezéséhez való alapvető rendelkezést az elsőfokú bíróság olyan eljárása, amely akár meggyőződése alapján, akár más okból félreértelmezi a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakat, semmibe veszi a másodfokú bíróság megállapításait, megtagadja az utasítások teljesítését. Lényeges eljárási szabályt sért az elsőfokú bíróság, ha a korábbi hatályon kívül helyező végzésben foglaltakat figyelmen kívül hagyva hoz újabb határozatot.

A Fővárosi Ítéltábla a 2.Kf.27.200/2004/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét azért nem találta érdemi másodfokú elbírálásra alkalmasnak, mert azt az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértéssel hozta meg. A másodfokú bíróság egyebek mellett leszögezte, hogy a közigazgatási per tárgya a perindítási határidőben keresettel támadott határozat kijavítása, kiegészítése, módosítása esetén a kijavított, kiegészített, módosított határozat. A megismételt eljárásra nézve minden kétséget kizáróan útmutatásul azt írta elő, hogy egy perben kell a mindkét határozat elleni kereseti kérelmet felülvizsgálni és azokat összevetni, majd érdemi értékelésükkel döntenie arról, hogy jogsértő-e vagy sem a 62. illetve a 61. alszámú határozat. A Fővárosi Ítéltábla ezen iránymutatása az elsőfokú bíróságban nem hagyhatott kétséget afelől, hogy mi a per tárgya, de abban sem lehetett bizonytalan, hogy mind a 61. alszámú, mind pedig a 62. alszámú határozat jogszerűségéről döntenie kell. Bár nyilvánvaló, de a másodfokú bíróság még utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak a perindítási határidőben előterjesztett keresetekről kell határoznia. A teljesen világos, félreérthetetlen tartalmú iránymutatás ellenére az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban, a 3.K.32.474/2005/9. számú ítéletét ismét lényeges eljárási szabálysértéssel hozta meg. Elmulasztotta vizsgálni, hogy melyik határozattal szemben, melyik eljárás alá vont, mikor és milyen körben terjesztett elő keresetet. Ennek a perben azért is volt különös jelentősége, mert a felperesek személyében többször is változás következett be. Emellett az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a III.r. felperes (jelenleg beavatkozó) nem támadta a 62. alszámú

határozatot, reá is kiterjesztve döntött annak megváltoztatásáról. A Fővárosi Ítéltábla iránymutatása ellenére az elsőfokú bíróság nem ütköztette a felperesek kérelmét az alperesi értelmezéssel, és nem foglalt állást abban, hogy az alperesnek volt-e jogszerű lehetősége az Áe. 48.§-ára alapítottan a 62. alszámú határozat meghozatalára. Az elsőfokú bíróság a felperesek kereseti kérelmét, érveit a 62. alszámú határozat tekintetében figyelmen kívül hagyta, azokat nem vizsgálta, így e kereseti kérelmek elbírálatlanok maradtak. Mindezek miatt írta elő a másodfokú bíróság a megismételt eljárásra nézve azt, hogy - különösen a III.r. felperes (jelenleg beavatkozó) fénymásolatban rendelkezésre álló keresetlevelére tekintettel - vizsgálni kell a perindítási határidő megtartottságát. Ezt követően arra utasította az elsőfokú bíróságot, hogy az előterjesztett kereseti kérelmek keretei között döntsön arról, hogy volt-e jogszerű lehetőség a 61. alszámú határozatot kiegészítő, módosító határozat meghozatalára. Előírta, hogy a Tpv. 44.§-a alapján a versenyfelügyeleti eljárásban alkalmazható Áe. rendelkezések értelmezésével, a 61. és 62. alszámú határozatok összevetésével és azok együttes vizsgálata után kell levonnia jogi következtetéseit, indokolt döntés meghozatalával.

A fenti végzésével a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azért helyezte teljes egészében hatályon kívül, mert az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértése miatt az ítélet nem volt alkalmas érdemi másodfokú elbírálásra. Ez azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben, a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem között nem vizsgálta, tehát az ítéletben kifejtett indokolást, érveket egyáltalán nem elemezte. Ennek hiányában azokat nyilvánvalóan nem kifogásolhatta, de ugyanígy nem is helyeselhetette. Mivel pedig a lényeges eljárási hiba kizárta az ítélet tartalmára vonatkozó értékelést, a hatályon kívül helyező végzés sem adhatott az elsőfokú bíróság számára az ügy érdemi megítélésére vonatkozó utasítást. A lényeges eljárási hibával hozott ítélet megalapozott döntést nem tartalmazhat, így legyen abban bármilyen indokolás vagy érvrendszer is, az a másodfokú bíróság vizsgálati körén kívül esik. A hatályon kívül helyezett ítélet hatálytalan ítélet, és mint ilyen, joghatás kiváltására nem alkalmas. Ezért az ilyen ítéletre nem lehet úgy hivatkozni, mint amely bizonyos kérdéseket már elbírált volna.

A fentiek ellenére az elsőfokú bíróság ismét szembehelyezkedett a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében foglalt iránymutatással, az adott utasításokat megint nem hajtotta végre teljeskörűen. Az útmutatás alapján az elsőfokú bíróságnak az előterjesztett kereseti kérelmek között kell döntenie. Ez azt jelenti, hogy először is azt kell vizsgálnia, hogy melyik eljárás alá vont, mikor és milyen körben terjesztett elő keresetet. Ennek tényszerű

megállapítása azért elengedhetetlen, mert a Pp. 213. §-ának (1) bekezdése értelmében az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben, illetőleg a Pp. 149.§-a alapján egyesített perekben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre, ugyanakkor a döntés a Pp. 215.§-a alapján nem terjedhet túl a kereseti kérelmen. Az elsőfokú bíróság az I, és II.r. felperesek tekintetében megállapította ugyan a perindítási határidők megtartását, ám nem adta indokát annak, hogy kinek, mikor és milyen körben előterjesztett keresete alapján döntött a 61. alszámú, illetve a 62. alszámú határozat teljeskörű megváltoztatásáról. E határozatok ugyanis a felpereseken kívül más eljárás alá vontakról is rendelkeznek, ám az ítélethől nem derül ki, hogy vonatkozásukban melyik felperes, milyen jogalapon előterjesztett kereseti kérelme alapján ítélezett. Mindez azért is lett volna különösen fontos, mert bár a IV.r. eljárás alá vont beolvadt az I.r. felperesbe, ám a per kezdetekor még önálló vállalkozás volt, és a 62. alszámú határozatot önállóan nem támadta. Ezért a perindítási határidőre is tekintettel kérdéses, hogy az I.r. felperes keresete alapján, vonatkozásában is vizsgálható-e a 62. alszámú határozat. A beavatkozó kereseti kérelmet nem terjeszthet elő. A per korábbi szakaszában pedig a 62. alszámú határozat felülvizsgálatát a beavatkozó még III.r. felperesi pozícióban sem kérte. Ennek ellenére az ítélet a rá vonatkozó határozati rendelkezést is megváltoztatta, ám ennek ténybeli-, jogi- vagy egyéb indokát az elsőfokú bíróság elmulasztotta közölni.

A hatályon kívül helyező végzés iránymutatásában a fentiekén túl a másodfokú bíróság még előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak arról is döntenie kell, hogy a 61. alszámú határozatot kiegészítő, módosító határozat meghozatalára volt-e jogszerű lehetősége az alperesnek. Az erre vonatkozó utasítást az elsőfokú bíróság teljesítette, az más kérdés, hogy az erre vonatkozó döntése hibás volt, amely miatt az elsőfokú ítélet erre vonatkozó részét a Fővárosi Ítéltáblának meg kellett változtatnia. A végzésben adott iránymutatás azonban ezzel nem fejeződött be. A felsőbb bíróság azt is előírta, hogy a 61. és 62. alszámú határozatok összevetésével és azok együttes vizsgálata után kell az elsőfokú bíróságnak a jogi következtetéseit indokolt döntésében levonnia. A jogi következtetések nem szorítkozhatnak a 62. alszámú határozatra vonatkozó döntési jogosultsággal kapcsolatos állásfoglalásra. Az elsőfokú bíróságnak a határozatok együttes vizsgálata alapján kell a Pp. 339.§-ának megfelelően mindkét határozat jogszerűségéről döntenie.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a felsőbb bírósági iránymutatásban foglaltaknak, de az ítélet sérti a Pp. 213.§-ának (1) bekezdését is, amennyiben az nem terjed ki valamennyi kereseti kérelemre. A felperesek ugyanis nem csak

a 62. alszámú határozat felülvizsgálatát kérték, hanem elsősorban és alapvetően a 61. alszámú határozatot támadták. Ennek jogszerűségéről azonban az elsőfokú bírósága másodszor megismételt eljárásban sem döntött. Nyíltan szembehelyezkedett az utasítással és negligálta törvényes kötelezettségét is, amikor az ítéletábra érdemi kifogása és a 61. alszámú határozatra vonatkozó utasítás hiányára hivatkozással leszögezte, hogy a 61. alszámú határozatban foglaltakat a megismételt eljárásban érdemben nem vizsgálta felül. Emellett érthetetlen módon rögzítette, hogy a keresetek mind a 61. alszámú, mind pedig a 62. alszámú határozat vonatkozásában alaposak. Ha ugyanis az elsőfokú bíróság kinyilvánítottan nem vizsgálta érdemben a 61. alszámú határozatot, akkor minden jogi és ténybeli alapot nélkülöz az arra vonatkozó keresetekkel kapcsolatos érdemi állásfoglalás. Az elsőfokú bíróság tévedését fokozza az, hogy ítéletében a 3.K.32.474/2005/9. számú ítéleti megállapításokra, illetve indoklásra hivatkozással mellőzte a 61. alszámú határozat érdemi vizsgálatát. Ez az ítélet azonban nem hatályos, az semmiféle jogi hatást nem vált ki, így annak sem a megállapításai, sem pedig az indoklása még csak kis mértékben sem köt senkit. Mindennek következtében a Fővárosi Ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság önellentmondó ítélete a felperesek kereseti kérelmét nem meríti ki, mert a 61. alszámú határozat jogszerűségéről nem döntött.

Kétségtelen, hogy az elsőfokú ítélet a pertörténeti leírásban szó szerint rögzíti a 3.K.32.474/2005/9. számú ítélet jogi indoklását, ám ez nem helyettesítheti az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban fennálló döntési kötelezettségét. Ha az elsőfokú bíróság álláspontja a 61. alszámú határozatban foglalt jogsértések tekintetében nem változott, úgy a megismételt eljárásban, az eljárásjogi hibák kiküszöbölése mellett, hozhat hasonló tartalmú érdemi döntést. Jelen esetben azonban a korábbi indoklás megismételése sem lett volna elegendő, hiszen a megismételt eljárásban az alperes terjedelmes nyilatkozatot tett, amelyet az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon szintén nem vizsgált, ítéletében erre még csak utalást sem tett.

Összegezve megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság nem követte a Fővárosi Ítéletábra hatályon kívül helyező végzésében adott utasításokat, ítéletének rendelkező része és indoklása nem áll összhangban, hiszen annak ellenére, hogy a 61. alszámú alaphatározatot kinyilvánítottan nem vizsgálta a megismételt eljárásban, mégis a felperesek alapos keresetére hivatkozással azt is megváltoztatta. Ezen kívül túlterjeszkedett a kereseti kérelmeken, hiszen a 61. alszámú és 62. alszámú határozatokat annak ellenére változtatta meg teljes egészében,

hogy azok öt vállalkozás vonatkozásában tartalmaznak rendelkezéseket, ám e vállalkozások közül nem mindenki, illetve nem mindenki határidőben kérte a döntés bírósági felülvizsgálatát. Mindezekon túl az elsőfokú bíróság nem döntött a felperesek valamennyi kereseti kérelméről; annak ellenére; hogy mindketten kérték a 61. alszámú határozat felülvizsgálatát, annak jogszerűségéről a megismételt eljárásban mégsem foglalt állást. Mindezek az ügy érdemét érintő olyan súlyos eljárási jogszabálysértések, amelyek a másodfokú eljárásban sem voltak orvosolhatók.

A többszörösen súlyos eljárási jogszabálysértésre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a 61. alszámú határozatra vonatkozó - az eljárást jogszabálysértés hiányában megszüntető rendelkezései tekintetében hatályon kívül helyezte és e körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak először is azt kell megállapítania, hogy melyik eljárás alá vont, mikor és milyen körben terjesztett elő a perindítási határidő megtartásával kereseti kérelmet. Ezt követően a kereseti kérelmek keretei között kell döntenie arról, hogy a 62. alszámú határozattal kiegészített 61. alszámú határozat jogsértő-e vagy sem. A megismételt eljárásban a részítéletre tekintettel már nem vitatható az, hogy a 62. alszámú határozat az alaphatározatot kiegészíti, amelynek meghozatalára jogosult volt az alperes. A kereseti kérelmek és az alperes ellenkérelmének keretei között az elsőfokú bíróságnak arról kell döntenie, hogy az IIV.r. eljárás alá vont vállalkozások 1999. és 2000. évben egymással megkötött hálózati szerződéseinek a vezetékes-mobil, a mobil-fix, illetve a mobil-mobil viszonylatú díjak arányára, valamint a díjak változtatásával kapcsolatos kölcsönös információközlésre vonatkozó kikötései együttesen alkalmasak voltak-e a gazdasági verseny torzítására, és hogy jogszerű-e a felperesekkel szemben kiszabott bírság.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252.§-ának (4) bekezdése alapján elrendelte, hogy a pert az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság eljáró tanácsa a Fővárosi Ítéltábla második hatályon kívül helyező végzése ellenére sem tudott eljárásjogi szempontból jogszerű döntést hozni, a megismételt eljárásban a felsőbb bíróság iránymutatását félreértelmezve, az utasításokat nyíltan negligálva járt el és hozott ítéletet, ezért a Fővárosi Ítéltábla arra az álláspontra jutott, hogy a jogvita megnyugtató, jogszerű lezárása az elsőfokú bíróság másik tanácsától jobban remélhető.

A II.r. felperes csatlakozó fellebbezése, annak tartalmától függetlenül mindaddig nem bírálható el, amíg a jogvita fő kérdéseit tekintve nem születik eljárási- és anyagi jogi szempontból egyaránt jogszerű döntés.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp.252. §-ának (4) bekezdése alkalmazásával csak megállapította a peres felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségének összegét külön-külön, viselésük kérdésében az elsőfokú bíróságnak kell döntenie az eljárást befejező határozatában. A beavatkozónak a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel.

B u d a p e s t, 2009. évi június hó 3. napján